

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Haandbog i Verdens-Historien. Anden Deel

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 577. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1836_518A_2-txt-shoot-idm33351.pdf (tilgået 12. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Vi behøvede da neppe engang at vide, at ogsaa *Polen, Böhmen og Ungern* i dette Tids-Rum føiedes til det store *Kirke-Rige*, for at see, hvorledes *Vestens Christenhed*, medens Den i det Fjerne beviiste sin kraftige Tilværelse, ogsaa i Hjemmet afrundede og omgjærdede sig til den ny Folke-Kreds, hvis Idræt, Skæbne og Vexel-Virkning i de følgende Aarhundreder gav Menneske-Historien et Indhold, ei mindre mærkværdigt og lærerigt end det der findes i de gamle Frasagn. Det er altsaa ingenlunde vore Penne, der give *Ridder-Tiden* eller det *Ellevte, Tolvte og Trettende Aarhundrede* Præg af den ny Verdens Helte-Tid, men det er kun Manglerne ved vore Penne, der hidtil har kunnet tillade betænksomme Læsere at drage dens forbausende Storhed i Tvivl. Først nu begynde vi at fuske paa *Kirke-Rigets* Historie, som Verdens største Vidunder, hvis Æventyrlighed er noksom iøinefaldende, men hvis sande Beskaffenhed og Værdi nødvendig miskiendes, naar Man istedenfor at tage det som det var, stirrer sig blind paa dets uhyre Afstand fra det Himmerig paa Jorden, det selv vilde ansees for. Med Rette kan Man ligne Riget ved en *Drøm* og 578det store Kors-Tog ved en *Natte-Vandring*, men skiøndt dette skal lære os at oppebie en langt dybere Indsigt i Slægtens *Natur-Historie*, end vi nu har, før vi prøve paa at sætte dem i klar Forbindelse med de forrige og følgende Dages Begivenheder, saa maae vi dog ingenlunde overse, hvad der allerede har klaret sig, at *Natte-Vandringen* var nødvendig, for at Dagen, vi nu see, kunde oprinde, og at *Drømmen* var En af dem, vore Kæmpe-Viser kalde "*de Stærke*", hvori Frem-Tiden ikke blot foresvæver det lukte Øie, men Fortidens Aand gjør et levende Indtryk paa Hjertet, saa der fødes Nyt paa Jorden. *Nyaars-Tidens* Fødsel af *Middel-Alderen* er nemlig fuldt saa æventyrlig som Tusind-Konstneren *Merlins* i de Bretske Sagn, saa kun af de stærke *Drømme* i den "*Almindelige*" Kirke lader sig *Almeen-Vidskaben* (Universaliteten), med Alt hvad dertil hører, udlede, hvorfor da ogsaa *Pariser-Universitetet* er, saa at sige, Tvilling-Broder med det *Store Kors-Tog*, og Kors-Toget det mageløse Stor-Værk, i hvis Beskrivelse *Anna Comnen* og *Abulfeda* mødes ei blot med *Vester-Ledens* Munke men selv med *Islands* Lagmand. Det er da kun videnskabeligt Børne-Værk at give Pavedømmets Aar-Bog for *Kirke-Rigets* Historie, og støve op i Bog-Hylderne efter *Kors-Togenes Følger*, og kan vi endnu ikke gjøre noget Bedre, saa kan vi dog forberede det ved at pege paa de store Virkninger giennem hele den følgende Tid, som borge os for ei mindre Aarsager i den Foregaaende.